

BOEK BESPREKING

Prof. Dr. Wilhelm Balters: *Theorie und Praxis der totalen und partiellen Prothese* (Hermann Meusser, Leipzig, 236 p.p., 445 fig., geb. R.M. 12,80).

Balters is in Holland een goede bekende. Talrijk zijn de lezingen en voordrachten, die hij voor grooteren of kleineren kring in ons vaderland hield. Mocht niet ieder het steeds en volkomen eens zijn met zijn meestentijds nogal puntig geformuleerde uitspraken, dat hij tot verheldering van ons aller inzicht bijdroeg valt niet te ontkennen. Hij weet zijn meening duidelijk en overtuigend te pousseeren. Bij hem geen aarzelend wikken en wegen van alle elementen, die misschien iets van waarheid en waarde kunnen bevatten. Verdeelt men de menschheid in propagandisten en filosofen, dan hoort hij bij de eerste groep. Wetenschap is hem hulpmiddel voor het handwerk. Hij is eer practicus dan theoreticus. De practijk is er, meent hij, als een historisch gegeven; zij miste de theoretische fundeering. Het wordt tijd, meent hij verder, dat hierin verandering komt. Hij wil, het blijkt uit zijn voorwoord, dat een systematische behandeling van de theoretische grondslagen ons een wegwijzer wordt voor het ontwerpen en construeeren der prothetische apparatuur. Hij wil dus, althans zoo zie ik het, iets, wat met zijn geheele natuur ten eenemaal in strijd is. Waarschijnlijk is hij dáárdoor in zijn opzet dan ook niet geslaagd; waarschijnlijk daardoor heeft hij zich een opzet gekozen, die vooralsnog niemand kan verwerkelijken. De theorie en de practijk van de volle prothese, en de theorie en de practijk van de partieele prothese, is te veel omvattend voor het kennen en kunnen van één mensch. Om het dan maar duidelijk te zeggen: Balters had zich zijn zaak beter meester getoond als hij zich meer beperking had opgelegd.

Tot zoover mijn negatieve waardeering, die den schrijver kan toonen, wat ik in zijn werk mis en den aspirant-lezer, wat hij er m.i. niet in moet zoeken.

Daarnaast blijft positiefs genoeg over. De meeste goede kanten van den docent Balters vinden wij in deze voordrachten terug

en met een genoeglijken glimlach ontmoeten wij vele oude vrienden met wie B. ons vroeger in kennis bracht.

Een ervan laat ik eens even naar voren komen: „*Die gut fixierte Prothese kann die Stabilität nicht erhöhen, wohl aber die stabilisierte Prothese den Dauererfolg der guten Fixierung sichern.*” (p. 18). Van de uitnemende waarheid, die de schrijver hier taalkundig gebrekkig verkondigt, kan de prothetist van allen dag niet genoeg worden doordrongen! Laat mij ter motiveering van het critische prikje in den laatsten zin opmerken, dat meerdere aantekeningen op mijn kladblok mij hiertoe nopen. Als een uit vele monstrositeiten noem ik slechts de vierde alinea op blz. 134: „Die Problematik —” enz.

Over het algemeen acht ik het gedeelte over de totale prothese beter geslaagd, dan dat over de partieele. Helaas schijnt Fish nog niet in Deutschland te zijn doorgedrongen; men weet, dat naar mijn meening geen prothetist zich kan veroorloven hem stilzwijgend voorbij te gaan.

Te betreuren valt, dat het hoofdstuk over model en articulator (p. 76) wel héél kort is uitgevallen; dat over inbedden en afwerken (p. 123) lijkt eenvoudig naar niets. Daarentegen bevat het chapter over het opstellen der tanden (p. 101) een zeer leerzame inleidende beschouwing. Op p. 87 e.v. vond ik met genoegen een pleidooi voor knobbellooze praemolaren en molaren. Hoe of ik echter ooit moldano (in de goede verhouding natuurlijk!) met een eierklopper zou kunnen mengen heeft blz. 74 mij niet kunnen leeren.

Van het tweede deel, over partieele prothese, kan ik voor de mededeelingen over klemmen (p. 138 e.v.) geen lof vinden, wel het tegendeel.

Van pag. 153 noteer ik de merkwaardige uitspraak: „Da ich wegen der groszen Unterschiedlichkeit auch gleichgearterter Fälle, gegen eine Klassifizierung bin...” Hoe nu? Theorie willen bouwen eener toegepaste wetenschap zonder classificatie van de concrete objecten, waarmee die wetenschap te maken heeft? *Balters* bevestigt hier allerduidelijkst de juistheid van mijn stelling in het begin van dit opstel.

Nog een enkel woord over de figuren. De fotografie als illustratief hulpmiddel heeft men klaarblijkelijk niet gewild. Om welke reden, economisch of „sportief”, is niet duidelijk. Bijna alle afbeeldingen zijn reproducties naar teekeningen. Ik acht dit zéér te betreuren. Voor een deel omdat zij de overtuigende kracht missen van de fotografische weergave van werkelijke gevallen.

Deze illustraties blijven herhaalde malen te veel geteekend in de ruimte. Daarnaast moet mij van het hart, dat de plaatjes vaak artistiek zijn (de stroomlijn-platen op blz. 24) maar ook even vaak gruwelijk onduidelijk.

Ten slotte: wil men dit boek nemen, voor wat het is, een verzameling voordrachten, die zich bezig houden met prothetiek, dan kan men, ondanks détailkritiek, het, in het bijzonder de jongere beoefenaren van ons vak, van harte aanbevelen.

B. R. BAKKER.